

збереження його фізичного стану, припинення несанкціонованого власником доступу до нього та забезпечення здійснення власником цього майна всіх належних йому повноважень стосовно нього. Охорона фізичної особи визначається як діяльність з організації та практичного здійснення заходів охорони, спрямованих на забезпечення особистої безпеки, життя та здоров'я індивідуально визначеної фізичної особи (групи осіб) шляхом запобігання або недопущення негативного безпосереднього впливу факторів (діяльності або бездіяльності) протиправного характеру.

Договір охорони є виключно оплатним, що закріплено в ст. 978 ЦК України (на відміну від договору зберігання, щодо якого законодавець не дає такої чіткої вимоги щодо його оплатності).

В українській юридичній науці договірні аспекти охоронних послуг не були предметом комплексного дослідження. Окремі питання з вказаної проблематики висвітлювалися у вітчизняній юридичній літературі. Зростаюче значення охоронних послуг в наш час та недостатня увага з боку вчених-юристів до розробки даного договору актуалізує вивчення такої важливої наукової проблеми.

Важливим, зокрема, є аналіз нормативно-правових актів у сфері надання охоронних послуг, дослідження міжнародного досвіду правового регулювання договору про надання послуг з охорони, теоретичне осмислення досягнень правової доктрини та правозастосовної практики для створення ефективного механізму правового регулювання відносин з надання послуг в сфері охорони майна особи та самої особи.

Як з теоретичної, так і з практичної точки зору, актуальним вбачається розгляд правового статусу учасників правовідносин з надання послуг охорони, підстав виникнення між ними таких відносин та умов притягнення до цивільно-правової відповідальності. Все вищезазначене зумовлює необхідність проведення дослідження послуг з охорони як об'єкта цивільних правовідносин на рівні окремого самостійного дисертаційного дослідження.

*Маковецький Андрій Миколайович,
аспірант кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Оскільки захист права власності є однією з найголовніших функцій держави, основні принципи охорони власності закріплені конституційно.

Відповідно до ст. 13 Конституції України держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки [1].

В Цивільному кодексі України (далі – ЦК України) зокрема відмічено, що саме держава забезпечує захист права усіх суб'єктів права власності (ст.ст 318, 320) [2].

Цивільним законодавством захист усіх видів права власності регулюється єдиними правовими нормами, однак способи захисту права комунальної власності мають певні особливості порівняно із загальними положеннями про захист права власності.

Поняття захисту права власності в науковій літературі трактується по різному. Так, у деяких джерелах дане поняття визначають як сукупність передбачених законом цивільно-правових засобів, які, по-перше, гарантують нормальне господарське використання майна (тобто вони забезпечують захист відносин власності в їх непорушеному стані), а по-друге, застосовуються для поновлення порушених правовідносин власності, для усунення перешкод, що заважають їх нормальному функціонуванню, для відшкодування збитків, які заподіяні власнику [3, с. 321].

Під захистом права власності визначають також як систему активних заходів, які застосовуються власником, компетентними державними чи іншими органами, спрямований на усунення порушень права власності, покладення виконання обов'язку з відновлення порушеного права на порушника. Тому така система захисних заходів є складовою частиною загально-правового механізму захисту права власності та інших цивільних прав [4].

До специфіки цивільно-правового захисту права власності віднесемо застосування таких юридичних засобів, які забезпечують усунення перешкод у здійсненні права власності та відновлення майнового становища потерпілого власника за рахунок майнових благ порушника чи іншої зобов'язаної особи.

Стосовно реалізації права на звернення до судових органів за захистом права комунальної власності існує проблема визначення особи позивача. За загальним правилом право на захист права власності має та реалізує власник. Єдиним суб'єктом права комунальної власності є територіальна громада. Органи місцевого самоврядування, у свою чергу, є лише суб'єктами управління об'єктами права комунальної власності. Здійснення повноважень власника відбувається за рішенням органу місцевого самоврядування, однак власником комунального майна є територіальна громада.

Захист суб'єктивного права здійснюється за допомогою застосування форм та способів захисту. В літературі під формою захисту розуміють комплекс

внутрішньо узгоджених організаційних заходів по захисту суб'єктивних прав та розділяють на дві форми захисту: юрисдикційну та неюрисдикційну.

Юрисдикційна форма захисту – це діяльність уповноважених державою органів по захисту порушених, оспорюваних, невизнаних суб'єктивних цивільних прав. Суть цієї форми полягає в тому, що особа, право якої порушено, оспорується чи не визнається, звертається за захистом до державного чи іншого компетентного органу, який уповноважений вживати необхідних заходів для відновлення порушеного права або припинення правопорушення. До юрисдикційної форми захисту відносять, зокрема, судовий захист.

Неюрисдикційною формою захисту порушених прав є самозахист. Під самозахистом цивільних прав розумів здійснення уповноваженою особою дозволених законом дій фактичного порядку, спрямованих на охорону його особистих чи майнових прав та інтересів [4].

Відповідно до ст. 55 Конституції України кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань. Це конституційне право конкретизується у ст. 19 ЦК, відповідно до якої особа має право на самозахист свого цивільного права та права іншої особи від порушень і протиправних посягань.

Самозахистом є застосування особою засобів протидії, які не заборонені законом та не суперечать моральним засадам суспільства. Усталеною є точка зору, що під самозахистом розуміють дії фізичних і юридичних осіб, спрямовані на охорону цивільних прав і охоронюваних законом інтересів, які вчиняються ними самостійно без звернення за допомогою до державних та інших уповноважених органів.

Способи цивільно-правового захисту права власності закріплені в ЦК України (Гл. 29) [2]. До них, зокрема, належить віндикаційний позов негаторний позов, позов про визнання права власності, визнання незаконним правового акта, що порушує право власності. Разом з тим, наведений у главі 29 ЦК України перелік способів захисту права власності не є вичерпним. Суд може захистити цивільне право або інтерес іншим способом, що встановлений договором або законом (ч. 2 ст. 16 ЦК України). На думку І.В. Жилінкової, то підстав сумніватись, що це правило стосується також захисту права власності немає.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.

2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №40-44. Ст. 356
3. Цивільне право України. Загальна частина: підручник; За ред. О. В.Дзери, Н.С.Кузнецової, Р.А.Майданика. 3-те вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер. 2010. 976 с.
4. Грибанов В.П. Пределы осуществления и защиты гражданских прав. Осуществление и защита гражданских прав. М.: Статут, 2000.
5. Жилінкова І. В. Превентивний спосіб захисту права власності // *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 3 (42). С. 130–136.

Мінковський Вадим Вадимович,
аспірант кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ВІД НЕПРАВОМІРНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ЗАВДАНОЇ ЮРИДИЧНІЙ ОСОБИ

У наш час через стрімке поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 все більше суб'єктів господарювання несуть збитки через зростання кількості випадків неправомірного використання торговельної марки в мережі Інтернет та продажу контрафактного товару. Такий негативний вплив зумовлюється збільшенням обсягу товарів, які купуються через Інтернет та збільшенням рівня безробітності через пандемію. Через це завдається шкода не тільки підприємствам-власникам торговельних марок та їх діловій репутації, а й пересічним громадянам, адже купівля контрафактних товарів низької якості під добре відомими торговельними марками негативно впливає на їх фінансовий стан.

Крім того, оскільки неправомірне використання торговельної марки в мережі Інтернет завдає шкоди діловій репутації її власника, вважаємо за необхідне розглянути підхід до визначення розміру моральної шкоди завданої діловій репутації.

Такий підхід міститься у інформаційному листі Вищого господарського суду України (далі – ВГСУ) № 01-8/184 від 28.03.2007 р., відповідно до якого грошовий еквівалент ділової репутації може бути виражений у формі гудвілу [1].

На законодавчому рівні поняття «гудвіл» закріплено у Податковому кодексі України (далі – ПКУ). Відповідно до підпункту 14.1.40 пункту 14.1 статті 14 ПКУ гудвіл – нематеріальний актив, вартість якого визначається як